

Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen, Demokratit
MAANI

Arfiviit aprilip qaammataani Qeqertarsuup Tunuani pisarineqartut marluk neqaat mattaallu qanoq angitigisut maangaannartinneqarnersut pillugit, Naalakkersuisunut apeqquteqaammur nr. 112-imut akissuteqaat?

Inatsisartut suleriaasissaanni § 36 imm. 1 naapertorlugu, Arfiviit aprilip qaammataani Qeqertarsuup Tunuani pisarineqartut marluk neqaat mattaallu qanoq angitigisut maangaannartinneqarnersut pillugit apeqquteqaateqarputit. Apeqquteqaat uanga suliassaqarfinniit akisassanngortinneqarpoq.

25. maj 2010
j. nr. 2010-112
Postboks 269
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 47 04
E-mail: apnn@gh.gl
www.nanoq.gl

1) Arfiviit aprilip qaammataani Qeqertarsuup Tunuani pisarineqartut marluk neqaat mattaallu qanoq angitigisut maangaannartinneqarpat?

Ad 1) Ilimagineqarpoq, neqi nerineqarsinnaasoq 2-3 tonsit missaanniittoq agguaqatigiis-sillugu neqip 30 %-ia arfernit marluusunit tamanit maangaannartinneqarsimassasoq, ukioq 2009-imi pisarineqartunit iluanaarutigineqartoq assersuutigissagaanni.

Arfivik 1938-imi eqqissisimatitaalluinnalerpoq, arferit amerlassusaat inuussutissarsitigalugu piniagaalinnginnerannut sanilliullugu ikileriarujussuarsimasutut nalilerneqarmata. Kalaallit Nunaanni ataasiaannarluni immikkut ittumik kulturikkut tunngasumik aaqjissuussinermi ataatsimik pisaqarnissamut akuersissuteqartoqarnikuuvoq. Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriviup kiisalu Nunarsuarmi Arfanniartarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup (IWC) ilisimatuussutsikkut paasisaat kingullit malillugit maannakkut arfiviit amerliartoqqilerput, taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni imminut nammassinnaasumik atuinnissamut periarfissaqalerluni.

2007-imi Kalaallit Nunaat IWC-imiit ukiumut marlunnik arfivittassinneqarpoq, 2008-imiit atuutilersumik. Piniarnerli aatsaat 2009-imi aallartinneqarsinnaalluni, pinngortitalerinnikkut siunnersuineq ilisimatusarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmut kingornalu IWC-kommisionimiit 2008-imi junimi uppermarsarneqaqqittussaammat. Arfiviit aprilikkuni-majikkunni Kalaallit Nunaata imartaaniittarmata, pisassiissutit atorineqanngitsoortut ukioq 2009-imut nunneqartariaqarsimapput. Katillugit arferit arfinillit siornamiit pisarineqarsimapput.

Kalaallit Nunaanni arfanniartarneq *Arfernik angisuunik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 17. april 2009-imeersoq aamma Arfattat angisuut pissatallu nalunaarutigineqartarnerat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 17. april 2009-imeersoq* tunngavigalugit nalimmassarneqarpoq. Taakkunani illersuinissamut tunngasortai, aqutsineq, piniarnermi periuseq piniutillu, pisap atorineqarnera, pisamik nalunaarsuineq, nakkutilliineq piumasqaatitullu aalajangersakkat immikkoortut pineqarput.

Piniagassamik nammineq piniagarisimanngisamik, kalaallit piniartut piniartalernissaannut ukiumi kingullerni assigiinngitsutigut suliniuteqartoqarpoq. Misiliutaasumik ingerlanneqarnera 2009-imi februarimi ilulissani ataatsimiinnikkut aallartinneqarpoq, tamatumani

iluliarmiut angisuunik arfanniat, piniarnermut aalisarnermullu nakkutilliisut kommunilu arfanniartarnerup ingerlanneqartarnera pilannerlu pillugit isumasioqatigiinnermut qaaqquneqarsimallutik.

Nunarsuarmi Arfanniartarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmi ukiumoortumik ataatsimiinerni tamatigut kalaallit aallartitaasa arfanniartarneq pilattarnerlu Alaskamiunut misilittagalinnut oqallisigisarpaat, tamatumalu kinguneraa 2009-imi, kalaallit piniartut allaffeqarfimiillu peqataatitaqarlutik Alaskaliarnerannik ”piniartumiit piniartumut” toqqaannartumik, qanoq pilattoqartarneranik tusarniaajartortunik.

Ukioq 2009-imi kiisalu 2010-imi aqutsisoqarfik piniartut peqatigalugit piniartarneq pilattarnerlu pillugit pisut ingerlasarneri peqatigiillutik eqqartorsimavaat misilittagarineqartut tulliani piniarnissamut pilannissamullu atorussullugit. Aammattaaq KNAPK-imiit kiisalu NAMMCO-miit peqataasoqarpoq, kingullermik Piniarneq pillugu Ataatsimiititaliaq Københavnimi 2010-imi februarimi ataatsimiippoq, tassani arfernik angisuunik piniartarneq toqusaasarnerlu qulequtarineqarlutik. Piniarneq suli ingerlavoq misiliummillu ingerlatatut atuutsinneqarluni, toqusaasarneq piniutillu atoneri ileqquliussassallu sungiusagassaaammata. Tamanna piniartut qanimut suleqatigalugit kiisalu Qaasuitsup Kommunea suleqatigiillutik ingerlappaat, pilaffissaqqissunik, kaliffissamik, tulaassivissamillu toqqaaqataasut, arferullu pilanneqarnerani qanoq periuseqarnissaq eqqarsaatigalugu suleqatigineqartut.

Arfivik nunarsuarmi miluumasut annersaasa ilagaat mattattaqarluarlunilu orsoqarluartuq. Arfeq taanna, tunnulimmut tikaagullimmullu naleqqiullugu assut nillorumaataarnerusarpoq. Ukioq 2010-imi pisassiissutinik piniarnermut tunngatillugu pisassiissutit siullersaat aappallu unnuqaatsiartuq aatsaat pisarineqarput. Arferit unnuaq naallugu kalinneqarput, ullaaralaakkullu pilanneq aallartinneqarluni ulloq naallugu aqaguanilu ingerlanneqarluni. Naak angallatit ikiuullutik ulapikkaluaqisut, ajoraluartumik neqip ilaanik asiuisoornermik kinguneqartumik.

Pilattarfiup ungasissusaa eqqaatalu qanoq innera pilannissamut apeqqutaasorujussuuvuq, pilannerlu sukkasuumik ingerlanniartararluni. Pingaartumik pisaqarnermiit pisap pilaffissamut apuunnissaa nukinginnartuusarpoq, suliamilu uani pineqartumi ajuusaarnarluartumik neqi asiulereersimasoq eqqartorneqarpoq. Kommunit isumasioqatigalugit pilattarfiit akuerisaasut eqqarsaatigalugit piniarfiit sukateriffigineqarsinnaaneranut periarfissat Naalakkersuisut misissuiffigerusuppaat.

Akerlianilli pisassiissutit pingajuat majip qaammataani pisarineqartuq tamakkerluni atorluarneqarpoq, taassumalu takutippaa, misilittagarineqalersut annertusiartortutut isikkoqartut iluaqutaasumillu ukiup tullissaanut arfivittassanik aalajangersaanissamut tunuli-aqutassatut atorluarneqarsinnaasut.

Atorluaannginnermik oqariartuuteqarneq innersuussutigalugu, erseqqissaatigiinnassavara, tassalu pisanik ilaannakortumik atuneq Naalakkersuisut sukkulluunniit akuersaarsinnaanngimmassuk. Taamaattumillu arfivik pillugu suliniutigisat suliamut attuumassuteqartut tamaasa qanimut suleqatigalugit, Naalakkersuisut sulinertik ingerlakkusuppaat, taamaalilluni arfivimmik toqusaasarneq atuinerlu pitsaanerpaamik pisinnaaqqullugit. Tassunga ilanngullugu Naalakkersuisoqarfik suliamut attuumassuteqartut peqatigalugit pilaffiusartuni atugassarititaasunik, kommunip oqartussaaffigisaanik KNAPK-llu susas-saqarfigisaanik nalilersuiniarpoq.

Naggataatigullu kalaallit nerisassaataannik atorluaanerulernissaq pillugu Naalakkersuisut anguniagai innersuussutigissavakka, taamaattumillu aamma atorluaanerunissaq pillugu oqariartuuteqarnermut arfivik aamma ilanngunneqassalluni.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ane Hansen

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq